

Наше Лемко

PIK V.

Ч. 10 (106)

Львів, 15. травня 1938.

Виходить двічі в місяць.

Адреса: Львів, ул. Новий Світ ч. 22.

Телефон ч. 244-57.

NASZ LEMKO, LWÓW, UL. NOWY ŚWIAT 22.

ЦІНА ЧИСЛА 15 ГР.

Оголошення після угови.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЇЮ:

Річно 3 зол., Піврічно 1 80 зол., Чвертьрічно 1 зол.
ЗАКОРДОНОМ: Річно 1 ам. дол. або рівновартість.

Комунікат.

Отсим повідомляємо, що заповідней Воєнародній Звизі з нагоди 70-ліття Матері-Просвіти на день 22-го травня 1938 р. з незалежних від Ділового Комітету причин — не відбудеться. З тих самих причин не відбудеться Конгрес Української Культури.

Того дня відбудеться у Львові тільки посвячення прапору. Конгрес Української Культури переложений на місяць грудень ц. р. Зате в краю відбудатимуться ювілейні свята в честь Просвіти по селах і містах. Зміст рішення Воєвідського Уряду у Львові в справі поїзтових і сільських свят у честь Просвіти подамо до відома в найближчих днях.

Виділя Файлі і Читальні та Ювілейні Комітети на місяць допильнують щоб ювілейні свята відбулись гідно і величаво у всіх наших середовищах.

Діловий Комітет

Гол. Виділ Тва „Просвіта“.

Кожний член Просвіти носить ювілейну відзнаку.

СУМНА ДІСНІСТЬ.

Воєвідство у Львові письмом з 21. IV. 1938 ч. 282,38 розвизало Читальню „Просвіти“ в Опарівці, коло Стрижова.

Зновже заявлено в діяльності Читальні „Просвіти“ у Павлокомій, Володкій, Вислоці Долішній і в Улюці над Сяном. А розязана має бути Читальня „Просвіти“ в Черемсі, коло Ясидьск. Причини розязання і припинення режіні. Проти цих завішень внесено відповідно умотивовані спротиви-рекурси в назначеному речіння до відповідної влади.

Грабункове вбивство адвоката в Ліську

Вночі з вівторка на середу неспоклені грабунки дісталися до помешкання адвоката д-ра Теодора Хиліяка в Ліську і почали грабувати. Грабункам перешкодив адв. др. Хиліяк, який опівночі вернувся з кассина до дому. Заскочені грабунки кинулися на 55-літнього адвоката і по завзятой боротьбі обеззладнили його, звязали шнурками і вбили. Опісля перекинули все горі дном у по-

мешканні і втікли — мабуть стрихом, куди правдоподібно дісталися до помешкання. Цікаво, що ніхто зі сусідів не чув розпучлиивої боротьби самотнього адвоката з грабунками. Тіло вбитого знайшли щойно послугачка в середу вранці, яка прийшла — як щодня — робити лад у хаті та в канелярії. Що грабунки забрали, невідомо. За грабунками шукає поліція.

Подяка.

Читальня Т-ва „Просвіти“ в Каршикові складає своїм землякам в М-с Kee's Рокс в Америці щиро подяку за зібрані грошеві жертви на будівлю читальняного дому в селі Каршиків у квоті 41 доларів і 10 центів. За признач. минулого року 20 доларів рівнож щиро Вам дякуємо та бажаємо всего найкращого на далекій чужині. ВП. Панам Дмитрові Старощковій і Дмитрові Саліяковій сердечню дякуємо за передення збірки. Окремого листа шлемо. Пересилаємо Вам щипі привіт і здоровимно сердечню.

Більші датки зложили: Константин Касневич — 5 дол., Петро Панчак, Дмитро Старощак, Дмитро Саляк і Михайло Старощак по 2 долари. По одному доларюві зложили: Марія Старощак, М. Стецько, С. Стефура, Г. Лозик, С. Багний, Т. Сушенський, І. Осранич, С. Ляницький, А. Пікус, П. Святий, І. Зелюнка, Т. Кісильч, П. Зура, П. Волошановський, Марія Гойсан, О. Корнак, А. Стецько, І. Козак, Д. Гудзильяк, Теодор, Петро і Василь Саліяки.

Виділ Читальні „Просвіти“.

— 0 —

815 уділовців з ок. 1.500 вплаченими уділами — разом на суму 46.103 зл. дозволяю **ПРОМ-БАНКОВІ** зібрати 541.000 зл. оборотових фондів, з яких виплатив Пром-банк на протязі 1937 р. 3 і 1/2 міль. зл. різнародних позичок на **розбудову ремесла, торговлі й промислу.**

Подороження скількості уділів дозволяє **підвищити оборотові фонди й видати збільшити кредити,** які призначаються до спирації **господарчої конюнктури країни.**

Тому не отягайтесь! **Кожний Українець стає негайно членом ПРОМ-БАНКУ, Львів, Гродзціцьких І. І. п.**

Що нового в світі.

Польща відновила свої переговори з Німеччиною щодо господарських справ, з огляду на зміни, викликані прилученням Австрії до Німеччини. Особливо ведуться такі переговори з Мадярщиною, Румунією, Бельгією та Данією.

Мадярщина ухвалила протижидівські обмеження. Жидів є в Мадярщині несповна пів мільона, а з того 250 тисяч живе в самій столиці, Будапешті. В зв'язку з протижидівськими обмеженнями жиди проголосили на знак протесту бастот авт, трамвай, залізничні, каварень, sklepів і т. д. даючи пізнати, як сильно вони можуть пошкодити господарській рівновазі держави.

Австрія веде теж далше гострий протижидівський курс. Власників sklepів жидівських примусили виставити таблиці, що остерігають нежидів перед купівлею в них. Австрійський уряд отверто заявив, що до року Відень мусить бути віджидівлений. В парі з цим збільшується жидівська еміграція. До одного тільки американського консуляту вивезено поперх 30 тисяч прохань про виїздові віди до Америки. Велике враження зробила конфіскація всего майна Габсбургів в Австрії та розписання гончих, поліційних листів за архикаезем Оттоном, сином останнього австрійського цесаря Карла, Отгон, що був вічним кандидатом до австрійського престолу, виступив у свій час проти гітлерівського перевороту в Австрії та у французійській пресі домагався, щоб Франція взяла Австрію в оборону перед Гітлером. Сконфісковано теж майно жидівських мільонерів баронів Ротшильдів, які отверто підтримували Габсбургів.

Чехословацщина в дуже скрутнім положенні. Німці, Словаки, Мадярки України на Закарпатті, а навіть невеличка кількість Польків на Тешинському Шпешку висунули вже супроти Праги автономнічі домагання. Натиск Німеччини з одного боку, та Польщі й Мадярщини з другого, ставлять Чехословацщину в постійну загрозу, серед якої все тяжче втримати рівновагу та спокій. Чехословацький уряд може хотів би вже тепер під натиском погодитися на поширення прав різних національностей в Чехословацщині, але боїться, що перші поступки потягнуть за собою все нові вимоги, включно до розривання републики. До того чехословацький уряд запитував уже закордоном на всі боки, чи може захувати на поміч на випадок воєнного нападу на

УВАГА!

АМАТОРСЬКІ ГУРТКИ!

УВАГА!

уже виїшла з друку перша народня песа з лемківського життя з часів панщини на 3 длі, зі співаними й танцями

* Пісня Бескиду *

пера І. Ш. Лукавиченка й Ю. Тарновича

з лемківським весіллям; Бібліотека Лемківщини, ч. 7. З дозволом Львів. Староства до встав. Ціна для точних переддлатників 60 гр., для всіх інших 1.50 зл. Гроші з замовленням слати до Адм. Н. Л.

Чехословацщину. І мабуть тільки одні Совіти мали заперити Чехословацщину про свою бову поміч. Тому теж недавно облетіла всю Европу непереверена вістка, що понад Румунією перелетіло нагло коло 300 совітських тяжких бомбових літаків до Чехословацщини. Окремі ескадри цих літаків задержалися нічо на летовищі в Ужгороді. Нині нема вже сумнівів, що Чехословацщина рішилася, що не було б, — іти зі Совітами. До чого це доведе, трудно сьогодні передбачити.

Еспанія викінчує червоних. Війська народотців, дійшовши до Середземного Моря, перервали червоних на дві окремі частини. Майже ціла еспансько-французька границя в руках народотців і червоним чимраз важче діставати підмоги з Франції.

Англія підписала згоду з Італією, щоб ослабити її небезпечну спілку з Німеччиною. В тім договорі Англія зробила Італії дуже великі поступки.

На совітсько-манджурському пограниччі прийшло знову до кривавої сутички між червоними та японськими граничниками. По совітському боці було кільканадять убитих і ранених.

В Аргентині вбухли комуністичні галабурди. В Буенос Айрес комуністичні бойки напали на німецьких кольтоністів та знесважили німецький прапор.

В Литві приходить дуже часто до протибольських демонстрацій. Влада гостро карає литовських націоналістів, які ведуть велику пропагандивну акцію серед селян.

В Палестині прийшло знову до кривавих буч. Відділи арабських терористів напали на жидівську кольтонію під Єрусалимом. Поліції вдалося зловити 20 терористів, яких відставлено до концентраційних таборів.

В Москві арештовано двох високих офіцерів під замітом шпіо-

нажі в користь Японії. У відповідь на зможений терор большевицької влади було багато нападів на представників влади в колгоспах, а на Україні розпочалися підвали ажіжівьскі складів. Крім того на цілому просторі большевицького „раю" масово арештують православне духовенство.

Бразилія офіційно визнала Італійську Імперію.

СВЯТО В ЧЕСТЬ ШЕВЧЕКА У СЯНОЦІ.

На Благосвітєвзя відбулося заходом Філії „Пресвітері" у Сяноці повітове свято в честь українського Кобзаря. Хери співани улавно, особливо треба відмітити виступ хорів зі Сяночка під орудою п. Петра Настіана та з Новосельє від проведєм с. Мелітського. Імні точкі програми були дбайливо опрацьовані і виведені. Деклямація відповіла з причини заборони. За це дуже користе ержажля рожиккала інсценізація поезії „Розрита Могила", виведєма молодю з Новосельє. Промова п. Мельникєвєної була добре облуджєма і влогословєна. Публики було небагато. Було бн більше, якби погода сприяла і яби було внаємєше і ширше повідомленє неше громадянствє тро це свято.

Найкращий національний часопис для українських дітей

„ДЗВІНОЧОК"

виходить місячними гарно ілюстрованими книжечками. — Багатий і цікавий зміст для дітей і для дитячих садків.

„ДЗВІНОЧОК" необхідний в кожному Дитячому Саду, Кружку Р. Ш., Читальні і т. п.

Посилене число коштує 20 гр. — Річна передплата в краю 2 зл.

Адреса: „ДЗВІНОЧОК", Львів, Косцюшка 1а.

Наші реферати.

ЩО Я ЗНАЮ ПРО РІДНЕ СЕЛО?

Таке питання повинен поставити собі кожний українець, уродженець села, зокрема на Лемківщині. Знати своє рідне село — то значить, знати свою найтіснішу батьківщину, розуміти своє найближче оточення. **То, що повинно цікавити кожного уродженця села, це його історична минувшина, його історичний розвиток, та його теперішній, дійсний стан.** Відповідно до цього належить пізнати першазвсє:

ІСТОРИЧНІ ПОЧАТКИ РІДНОГО СЕЛА.

Як рідне село зачалось; звідки пішла його назва; хто був його основником; які були перші поселенці й мешканці рідного села; звідки вони прийшли; зглядно хто й звідки їх спровадив; який був їхній спосіб життя, чим вони займалися і т. п.? Про початки рідного села можна розвідатися з таких двох головних джерел: а) з **писаних документів і пам'яток**, котрі осталися в селі й поза селом; б) з **устного передавання**, яке найвірніше збереглося в оповіданнях старших людей, мешканців дотичного села.

1) До писаних документів зачисляємо: а) старі, ерекційні грамоти, якими перші власники послієстї закладали села, зглядно грамоти, якими основники, та пізніші власники якогось села надїлювали його мешканцям ріжними правами, та привїлеями; б) записки й нотатки, які знаходяться між ріжними, старими паперами; в) хроніки, які містять в собі списану історію села; г) ріжні, інші документи, котрі нераз лежать у скринях, та по інших сховках у наших людей, що то не здають собі звичайно справи з їх джерельної вартості й значіння. Багато таких документів знаходиться теж по ріжних бібліотеках, книгозбірнях, архївах, що то переходять в судах, та взагалї в якийнебудь інших урядах, або в наукових інституціях. Вкінці багато старих документів згорїло, або взагалї в якийнебудь інший спосіб пропало.

2) На основі тих писаних джерел, **доповнених устним передаванням**, можна собі списати історію рідного села. І то або самому (якщо хтось має вище, або хоч принайменше середньошкільне образування), або самі дотичні документи, зглядно їхні відписи відіслати до наших наукових і видавничих інституцій до розпорядчості нашим ученим-історикам. Ці знов останні й проголошення загальної мобі-

лізації; б) воєнні операції, та перемарші австрійських і московських військ у рідному селі; в) поодинокі битви на терені рідного села, та їх вислід для воюючих сторїн; г) всі інші події, звязані з воєнними часами в рідному селі.

З черги, пізнавши початки свого тіснішого, побутово-громадянського вогнища, слід звернути увагу на:

ІСТОРИЧНИЙ РОЗВИТОК РІДНОГО СЕЛА.

Розвиток цей можна розглядати в трьох головних періодах, а саме: а) в часах перед світовою війною; б) у воєнних часах; в) в часах безпосередньо після всесвітньої війни. Рівночасно треба пам'ятати про таку засадничу річ: Як початки кожного села є пізнати трудніше, бо вони губляться часом в безвістях далекої старовини, так знову з другої сторони **розслідути пізній історичний розвиток рідного села є приступніше й легше!** Чому?... Тому, що з часів цього пізнішого, історичного періоду можна вже скорше подібати писані документи, в першій мірі ріжні грамоти, а також і тому, що й історичне передавання з тих часів є свіжіше й достовірніше.

При розслідуванні й списуванні передньої історії swojego села, треба зібрати всі відомости про такі три річі, а іменно: а) про його релігійно-церковне життя; б) про його культурно-освітній і національний поступ; в) про його економічно-господарський розвиток; г) та про його роль на тлі загальнодержавного й національного життя. Зокремаж, коли йде про історію рідного села на Лемківщині, то слід тут спеціально звернути увагу на **передвоєнну, земагігичну, московську і православну роботу, та пропаганду „наших“ капів** між українським, лемківським населенням... Відтак виказати їхні живі звязки з царською Росією, а зокрема з її розвідничим апаратом, через що „руські“ самі викликали репресії австрійських, воєнних властей — і то не тільки проти самих себе, але головню проти невинного, в нічому непричастного населення.

Відтак повинен кожний зібрати й списати історичні відомости про своє рідне село з **часів всесвітньої війни**. При цьому слід йому користати так зі своїх власних переживань і досвідів, як теж з оповідань наочних свідків, які переживали воєнні події в рідному селі. Вслід за тим треба списати: а) перші вражіння пісяя вибуху всесвітньої вій-

ТЕПЕРІШНІЙ СТАН РІДНОГО СЕЛА.

Цей стан стоїть вже кожному перед очима, та кожний має можливість безпосередньо його провірити й обсервувати. Подібно, як при попередніх періодах в історії рідного села, так само й тепер треба мати на оці всі прояви **його релігійно-церковного, культурно-освітнього та економічного життя**. В звязку з тим треба написати, чи є в селі читальня й яка, чи є кооператива й кому підлягає, чи є які суспільно-громадянські інституції й товариства, організації, чи вони справно виконують свою діяльність, як високо стоїть національна свідомість села, чи й які ділають в селі політично-партійні впливи, та з яким вислідом і т. д. Зокрема коли йде про село на Лемківщині, то слід звернути бачну увагу на **найновішу, московфільську кириню і демагогію так на національному, як і на церковному полі**. Не можна при цьому забувати, що цю свою роботу ведуть вони у строго московському, шовіністичному і православному дусі, а коли йде про церковну область, то крїють її тут під облудним, прибариман плащиком католицизму.

Всі ті і подібні події з життя рідного села на Лемківщині треба точно, об'єктивно й джерельно списати, а то в подвійні цілі, для засадничого, історичного вжитку; для **практичного вжитку**, а це для легальної й правної оборони перед всестороннім, вниєм, то замаскованим, ворожим наступом на нашу, гр.-кат. українську Церкву й народність на Лемківщині. Вкінці слід зазриміти, що всі відповідні опрацювання й матеріали треба слати на адресу наших научних і видавничих інституцій, а це для належного та безпечного їх переходення й проголошення в пресі.

Макарій Літосець.

М И Л О

„ЦЕНТРОСОЮЗУ“

це найкращий продукт української кооперативної фабрики

Лемки за морем.

Пропагатори московської схизми мали силу, бо розпоряджали великими грошевими фондами. Сивед не жалував рублів, щоб тільки відірвати лемків від українсько-католицької церкви, Російські єпископи в Америці щедро сипали гроши на всі боки. Владнами кошатами будували церкви для відступників від католицької віри, купували ризи, всякі інші церковні речі та самі оплачували батюшок. „Навернені“ на православ'я лемки не потребували платити ані на будову нової церкви, ані утримувати священика, дяка і т. п. Мали все готове й за дармо. Ще й хвалилися перед святами односельчанами й земляками греко-католицького обряду, мріяли, ми не маємо яких видатків на церкву й ростою, хоч і небагато нас. Та й справді, без огляду на матеріальні вигоди русско-православних парохій, їх все ж було дуже мало. Русофільські „місіонари“ не щадили грошей і демагогії, а проте мали в своїх парохіях щонайбільше 15 або 20 родин. В Мек Аду mala православна парохія всього 16 родин, що самі не були б усій втримати свою церкву, парохія й дяка. Але вони не потребували чим журитися. Про це дбав святий синод, що слао до Америки своїх агітатів з повними книжками грошей. Московські схизматичні будували свої церкви для лемків випадково на тій самій вулиці, де була українсько-католицька церква, а як удалося, то таки впроти неї, щоб таким робом могли легше агітувати серед наших людей і переконати їх на свою віру. А ті лемки, що перебігли на російську

схизму, стали згодом самі її пропагатори серед своїх земляків в Америці й Старому Краю. Вони писали в листах до старокраєвих своїх і знайомих, що зробили православними й хвалили свою нову віру та свого шумного батюшку, що мав бороду і т. д. При тім заохочували переходити на православ'я й радилі, в який спосіб слід це зробити.

Лемки становили собою дуже гарний національний матеріал у Півній Америці. Вони були добрі та щирі, хоч дуже забобонні, бо неосвічені, але на свій лад побожні, витривалі, працюючі, на жаль, страшно розпачені. Не було кому ними зацікавуватися й взяти їх під свою опіку старорускої панщини; тримали їх далі в темноті, потурмалим у пияцтві; та зашморочували їх могутністю „непереможного“ царя, що мав владувати Лемківщиною до руського царства. В Америці застали лемки майже те саме, що позкинули в своїй Карпатах. Тут ждали на них сміливі аж до нахабності платні російські агенти, що були далеко зручніші від старокраєвих. Вони лаяли лемків у тенета (сіті) царської схизми та москфільства. Америкавська збрійка далше розпачувала лемківських емігрантів. Тенета й пияцтво скріплювали між лемками страшно домашню війну та часто довели навіть до проливу крові. А відгомін цієї національної руйни доходив аж під карпатські верхи й незліть у самій Лемківщині викликавав між людьми горожачену.

(З Трускавця у світ хмарод).

Нагробна статуя Матері Божої в селі Гладичеві, к. Горлиць. У третій день Великдня співать заупокійні молитви на гробах померших громадян села.

„УКРАЇНЬСКА КУЛЬТУРА“

7 тиж чудових мистецьких картик, що заслуговують на найвище призначання і гідні того, щоб репрезентувати нашу глибоку, старовинну й багату культуру найдуться в кожній домівці наших установ і в кожній хаті свідомого українця. На довгі десятки літ будуть вони спогодом великого, всенародного свята, 70-ліття „Просвіти“, девізують нащадків щільні осети й культуру та прикрашуватимуть українську хату.

Замовлення присилати негайно через Філії „Просвіти“, згл. аквіліторів — мужів довіря, або безпосередньо до книгариї Т-ва „Просвіта“ у Львові. Ринок ч. 10.

При безпосереднім замовленню в книгариї „Просвіти“, долучити 1 зол на порто.

—o—

ІДЕТЕ ДО СЯНОКА,
пам'ятайте, що всі закупи треба
полагоджувати в складі

„Народної Торговлі“

Тут купуйте споживчі й колекційні товари, насіння господарських рослин і трав.

Пам'ятки Ювілею 70-ліття „Просвіти“.

ПОЗІР ФІЛІЙ І ЧИТАЛЬНІ „ПРОСВІТИ“!

ПОЗІР КООПЕРАТИВІ!

Државий Комітет 70-ліття „Просвіти“ видає з нагоди цього річного Ювілею Матері „Просвіти“ серію образів, що будуть

ТРИВАЛОЮ ПАМ'ЯТКОЮ ЮВІЛЕЮ „ПРОСВІТИ“

і тому повинні найтись в кожній Читальні, в кожній Кооперативі, в кожному Союзі чи Лузі, в кожній українській хаті.

Що ж це за образи?

4 великі, багатокольорові, високимістеві й вишочні образи, кисти

відомого нашого мистця Миколи Бутовича, розміру 25×35 см.

ТУЛЬКИ В ОСВІТІ НАША СИЛА!

що коштує по 1 зол., а разом 3 зол.

1 образ, що буде символом нашої „Просвіти“, нащ. єдності й наших змагань, кисти відомого мистця Свят. Гордієвського

ПРАПОР ПРОСВІТИ,

що має розмір 35×50 см. і коштує 6 зол.

2 образ, що будуть апофеозом нашої духовної сили, розмаху й крості, кисти мистців М. Бутовича і Крайківського, як попередні, розміру 35×50 см. і коштують по 5 зол.

НОВИНКИ

щинаю, в околиці Мушеви, спинаєся чомусь над чехословацькою територією. Чеська границя сторожа зачала на нього стріляти й примусила бальсон осясти. Чехи придержали польських летунів і бальсон в місцевості Лейтвава. Летунів уже звільнили.

Недостача папі. Внаслідок мизур-лоріччя злих зборів і цьогорічної піаной весни в горістких селах Лемківщини господарі не мають уже чим годувати худобу та деякі зни-мають стріли з хаг. Вищі купують папу за дорогі гроші (одна живий приколоток солони коштує 2 зл.) в місцевих дідничів і багатших газдів.

Незаконні запальнички, цебто нестемпльовані буде вилучувати поліція. Від липня до вересня м. р. зголошено всего до остемпльовання 375 тисяч запальничок.

З димом пішли грубі сотки мільонів злотих за папириси, що їх в 1936 р. викурили в цілій Польщі—6.219 мільонів.

Померли в Америці: Микита Кметз 58 л. з Яліма к. Грабінців, повіт Сянік, покалічений автомобілем номер 26. 3. ц. р в лічниці в Чикаго; Михайло Маховський 57 л. з Синева к. Ридманова, пом. в Пульманн. Ль.; Михайло Макар у Кампбег О.; С. Шубяк у Маганой С.; Іван Тишяський 50 л. в Олифант, Па. Вічная Ім Пам'ять!

Забудила та замерзла в квітні. Селянка Марія Макух із Чирної коло Криничці вибралася гороми до Криничці. Тому, що сніговий засипали зовсім стежки й дороги, нещаслива селянка забудила та з перетом сіла на снігу, де замерзла. Макухова замерзла у віддачі одного кілометра від села Чирної.

Кожний, що не присилає зачасу передплати, руйнує національне життя, бо спиною розбудову та поліпшення свого часопису. Хай не буде ні одного свідомого громадянина на Лемківщині, який не платив би за „Нашого Лемка“

Першого травня у Вильні радіослухачі чули відозву тайної радіостанції з СССР., яка надавала ві-

дозву до народів советського Союзу такого змісту: „Товариші червоноармійці, селяни й робітники! Наближається час помсти! В тім році мусите вийти на вулиці, щоб виступити проти справжніх ворогів народу. Тими ворогами народу є Сталін та його слуги. Воя ставайте проти тиранії Сталіна. Всі, кому грозить арештування, всі, кому грозить, що він попаде в підземні тюремні льохи, вийдіть на вулицю та ждіть нашого наказу. Першого травня будьте готові до боротьби!“

Еспанські дикуні вимордували на основі вироку революційного трибуналу 1.379 священників. Сильні більше згинуло світських священників, досі нема ще обчислення. А це все: діється в двадцятому сторіччі... Жак!

Вільно пасти домашню тварину в державних лісах від квітня ц. р. на основі дозволу Дирекції Державних Лісів, у цих сторонах, де в минулому році пропала паша. Але не самовільно.

Напад на безробітного в Ліську. В четвер 12. ц. м. у ресторані Зигмунта Янківича в Ліську напало двох стельців з плутоновим Шелькою та сержантом Пірогом у присутності капітана Зеліського (всі три останні організатори П. В. в Ліську) на безробітного Степана Скрипочку з Монастирця к. Ліська і намагалися силоміць відібрати йому членську відзнаку „Просвіти“, подерли на ньому однія і вимушували від нього, щоб він заявив, що є „русін“, а не українець. Колиж Скрипці вдалося вертисся від них на вулицю, пописалися на нього образливі вислови. Шо на це скажуть компетентні чинники? Чи притягнуть напасників до відповідальности.

ЧЕРЕЗ „ПРОСВІТУ“ — ДО ВОСКРЕСЕННЯ! СТАВАЙМО ПІД ПРАПОР „ПРОСВІТИ“! НЕ ЖАЛИМО ДЛЯ НЕЇ НІ ПРАЦІ, НІ ГРОША!

Гарний братчик. У Мисленідах у костелі підчас Богослуження почав викрикувати монах-езубіта проти духовенства й релігійних практик. Виявилось, що він комуніст, перебраний за братчика. Його арештували, при чому знайшли при нем зброю.

Чарне подвєбє. В селі Крєдєві вчительська полка велить українським дітям показувати підвєбєнія й говорять до них такі слова: „Ты естєсь русін, бо маш чарне подвєбє, а тен ма шляхєцкє й ест полєкє“. („Нар. Слр“).

Продовж березня ц. р. приїхало до Палєстєни 2.800 жидівських ємігрантів.

Де міняти чужі гроші? Дехто одержує в поручених листах від своїм свояків в Америкє, Канадє, Франції чужі гроші. Міняти тїх грошей в полєтних торгівцєв не рєдно, під загрозєю великих мар. Міняти чужі грошіможна тільки в таких банках, що мають до цього право (т. зв. девізівє банки).

Розвизання „Союзу Українок“. Писмом з дня 6-го травня ц. р. львівське городське старство припинило діяльність Українського Центрального Жіночого Товариства „Союз Українок“. Припинєно діяльність централї Товариства його 72 філій і понад 1.200 кружаків на селах.

Пляшці замикають до клітки! В Бостонї (Америкє) всі тюрми заповненї пляшками. Тому, щоб неслєння перестєрєтти перед пляшєством, бурмістр цього міста зарядив, щоб двєчі в тиждєнь обовязити пляшєч в залязєних клітках на посміховищє! В інших містах замикають пляшєч до клітки з диванми авєрїятами, щоб вони із страху протверєзались.

За численїє бажання з нагоди цьогоріччя Свят складаємо Воєм щирє подяку. Хай Христос карїтит нас у нашїй твердїй батьківській вірї!

Ред'акція.

ЩАДИ ПО ГРЯДЦІ — БУДЕ МОРГ,

але щадити треба

в Земельнім Банку Гіпотечним у Львові

ул. Словацького 14. (Філія Банку: Станіславів, ул. Соборської 11)

ПОЛАВИ КОЛО НОВОТАНЦЯ.

Маємо — Богу дякувати — в середині села гарний громадський дім, але нема, на жаль, у нас людини, що хотіла б узятися до заосновання Читальні „Просвіти“. А більше як певне, що найшляхетіше охочі до культурно-освітньої праці за те шпиритая летється, летється...

КОСТАРІВЦІ К. СЯНОКА.

Під наголовком „Самі собі долю куюмо“ поміщено в ч. 8. „Нашого Лемка“ допис якогось Сусіда з Чертежа про село Костарівці біля Сянока. Стверджуємо одним понад усякий сумнів, що нас уведено в блуд. Все, що там написано, не є згідне з правдою та через це ми не хотіли зробити кривду Костарівцям. З цього приводу Редакція Н. Л. переписує Українців у Костарівці, бо її вже відомо сьогодні точно, серед яких тяжких обставин приходяється працювати свідомим Костарівцям. Знаємо, як це село змагає до кращої будущини нашого народу й бажаємо Українцям у Костарівцях доброго успіху в їхній праці. Зні люди хотіли б порівняти село з братами за океаном, але це їм не вдалося й не вдається.

НОВА ВЕСЬ КОЛО ЛАБОВОЇ.

В часі латвійських Великоднів Свят заважали один громадський Новій Весі, що пізно вночі приїхали якісь підорілі гості фірмою до села та за чимось вишпорили коло новеських хат, а зокрема обнюхували новеську кооперацію. Залярарювана поліція переловила втіючих аж у Навоєвій.

МУШИНКА КОЛО ТИЛИЧА.

В цьому селі, де до кінця доби-гає комасія, або як з урядова кажуть „щадялате“ прунтів, в невідомих причин згоріла всі забудованя місцевого селця, разом з живим і мертвим інвентарем.

ЯВІРНИК КОЛО КОМАНЬЧІ.

У селі Явірник, яке починає пробуджуватися до культурно-освітнього життя, здоровим про-

явом цього було між іншим заложення Кружка „Рідної Школи“ ім. Тараса Шевченка. Люди користають скорше з читання часописів і книжок, та в цей спосіб осейта йде в зарод. Члени Кружка стараються вивязатися зі свого завдання та дечого корисного навіть й своїх найближчих. За час існування цього Т-ва (продовж року) відбулися три театральні вистави, а саме: Данка „Сруль Натягайло“, Гоголя „Кохання у мішках“ і Марсіва „Бабські забобони“; два Різдяни

вертепи та кілька відчинті. Як на Явірняк і на місцеві обставини зроблено в цій часі дуже багато. Одначе, на жаль, ще не всі зрозуміли вагу й потребу такого поважного діла. Вони виправді — так бодай здається — бачать, що щіль є добра, дорога вже вистелена, тільки горнутися б усім до цього Товариства, гуртуватися разом для свого добра й щораз більшого самоосвідомлення, а шем самим для своєї більшої вартости. Людям доброї волі помагай Боже!

ГОСПОДАРСЬКА СТОРІНКА

Як пізнати вік корови. Кожний господар знає, що найкраща ця домашня тварина, яку він сам собі ви-плекає, бо тоді знає всі предмети її раси, її вік та валучу. Але деякі треба свою корову продати, а не мають молоді зі своєї обори, треба на ярмаку купити явліаку, або корову. При купці корови на ярмаку треба звертати увагу на здоров'єний стан корови, добру будову, молочність і рік. Старі корови не варто купувати, бо її молочність буде з року на рік зменшуватися й таку корову треба буде продати зі stratou. Вік корови можна пізнати приблизно з загального вигляду, а докладніше по зубам й рогах. Роги корови ростуть рівномірно. В часі, коли корова тіляча, або коли по отеленні дає багато молока, тоді наростає товщий ріг. Коли ж корова стане менше доїтися, або як вона явля, тоді роги ростуть прубіш. Тим способом творяться на рогах корови згрублення — геїби перстені. Звичайно корова майже шороку приводить тела, то не тяжко обрахувати вік корови, коли до числа перстенів додамо ще два й пів року, цебто час, у котріл корова мала перше тела. Наприклад: корова має на рогах 4 перстені. Додаймо до цього 2½, то виїде, що корова має шість і пів року. Коли знову корова має по два перстені на рогах, тоді її буде п'ятий рік.

Сівалка права рука газди. На чеськеленні запити, де й за який можна купити сівалку, відповідаємо: Сі-

вашку може купити кожний окремий господар, або кілька газдів до спілки. Набуваючі зобов'язуються, що продовж кожного року будуть засіяти сівалкою щонайменше 30 гектарів землі. Окремі господарі мусять купити собі до спільного за сіву своїх сусідів, або знайомих, сівалку можна купити за готівку, або на кредит, за ціну від 355 до 496 злотих. Хто набуває сівалку на кредит, цей платить 4 відсотків річно та мусять сівалку виплатити за 2 і пів року. В справі купна сівалка треба писати до Т-ва „Сільський Господар“ у Львові вуд. Руська ч. 20. При цьому звертаємо увагу, що сівалка сама виплатиться продуж кількох років.

Деревляні цибрики, столи, крисла, спільні, ложки, спільні, кружки та інші предмети мити риженою щіткою з милом; одначе до води не давати соди, бо сода надає деревляним предметам погані краски.

Чисте льяне полотно пізнати по тім, коли на кусник полотна капнемо чистої води та капля не розливається, тоді це є чисте льяне полотно. Коли вода вськає в полотно, то це полотно фальшоргане з бавовною.

Трикчі гонти робимо в цей спосіб, що смаруємо їх два рази тером на сонці та посипаємо їх товченою мішко цеглою. Такі гонти є трикчі й відпорні на вогонь.

Чи знаєте про те, що на річ під складається звичайно від пів до трьохки трутнів, одної матки та двадцять до тридцять тисяч робітниць.

Мр. Володимир Кліш.

Розбудуємо наше господарське життя.

Прашой і шади — не зазнаеш біди.

1. ГОСПОДАРСЬКЕ ЖИТТЯ ТА РОЗВИТОК НАРОДУ.

Багато говориться тепер і пише в нашій пресі про оживлення нашого життя, про більше організування та згуртовання цілого українського народу.

Загально вже знаєма є правда, що тільки сильні, добре організовані народи можуть мати відповідне значіння. Кожен рівнож знає, що тільки такі народи дають своїм членам можливість належного розвитку, коли на його просторах живуть люди в гарних, гігієнічних і чистих хатах, дбають не тільки про своє фізичне вдержання, але мають також змогу задоволювати всі свої духові потреби. Книжка, часописи, театральні вистави, радіо — є в таких народів доступні для кожного. Люди знають у них не тільки тяжку працю, але й культурний відпочинок. — Зате незорганізовані, слабі розбиті й несвідомі народи, не мають ніякого значіння, з ними ніхто не числиться, а життя поодиноких людей в них є дуже тяжке. Звичайно є в них кілька багатих одиниць, але позатим володіє там загальна нужда. Люди працюють, але тому, що не вміють належно використати своєї праці, що живуть одинцем, кожний сам для себе — їх праця приносить дуже мало користи для них самих, а для цілого народу є майже безвартісна. Такий народ мусить перейти тверду школу життя, мусить багато перетерпіти — заці вкінці зрозуміє, що не одинцем, але спільно, солідарно належить добиватися значіння та поправи swojego добробуту.

Нарід сильний є тоді, коли його життя є всестороннє, коли розвивається у всіх ділянках. У першій черзі мусить проявитися цей розвій у двох ділянках; саме в духовій та економічно-господарській ділянці. На духове життя народу складається його просвіта, сильно розвинені просвітні організації, письменність громадян, знання історії та географії рідного та чужих країв. Життя народу в тому напрямі є дуже важне. Тільки народ, який дбає про свою духову культуру й розвиває її, може вдержатися між іншими народами. Коли ж культуру страатити — перестав бути окремим народом. — Але як і сам розвій народу в духовому напрямі, хоч як він конечний, не є вистарчальний. Коли якийсь народ хоче бути сильний, мусить подбати про свої матеріальні засоби. Мусить мати свої поля поступово управлені, свої фабрики та кранниці (склепи); такий народ мусить розвинути своє рільництво, торгівлю, промисл і ремесло. Коли цієї ділянки свого життя народ не зможе належно опанувати — грозить йому нужда й занепад. Господарське життя є незвичайно важне й без його ніодін народ не всилі існувати. — Мусимо дбати отже про рівномірний розвиток цих обох ділянок нашого життя, мусимо подбати, щоб по наших громадах творилися читальні „Просвіти“, Кружки „Рідної Школи“ та інші організації, яких метою є ширення просвіти між населенням. З другої сторони мусимо звернути сильну увагу на наше господарське життя. Господарська незалежність нашого народу, власні фабрики, кранниці й промислові заведення мають стати для нас також ідеєю, до якої мусимо змагати всіми способами та засобами.

2. ЗНАЧІННЯ КООПЕРАТИВ.

Є три справи, на які наш нарід мусить звернути в першу чергу всю свою увагу, якщо хоче оживити своє господарське життя. Це **кооперативи, кредитові кооперативи зокрема та дрібна ошадність.**

Кооперативи — це так сказати б звичайні спілки. Кількадесяті й більше людей складає по 5, 10 або 20 зол. свого уряду, та в цей спосіб збирається капітал, з якого можна приступити до відчинення спільної кранниці, промислового, або кредитового заведення. — У блідній-громаді деколи нема ніодної людини з якимсь більшим капіталом, щоб заснувати свою кранницю; через те дуже часто багаті чужий крамар, звичайно жид, а люди не знають, або не хочуть знати, що за свої хоч і невеличкі гроші могли б легким способом відчинити свою власну кранницю, або інше промислово-торговецьке підприємство.

Кооперативи мають у господарському житті нашого народу незвичайно велике значіння. Вони позволяють приступити до кожного діла навіть найбіднішим одиницям, які поодинокі не могли б нічого зробити, але спільно, організовано можуть повести найповажніші підприємства. — Кооперативи сприяють, що цілий зиск, який звичайно бере склепар, або фабрикант, припадає власне тим, що творять кооперативу, отже тим найбіднішим, що тільки малою квотою можуть причинитися до великого підприємства. — Кооперативи поліпшують товари. Якщо кооператива продає або сама продукує товар, то робить це для себе самої, для своїх членів; отже старатється робити все якнайкраще. — **Найважніше значіння кооператив лежить затруднювати свої працівників, оснóвувати свої кранниці, закладати торговецькі підприємства, у тому, що вони дають своєму народові можливість банкові та великі фабричні заведення, оперті не на чужих, але на своїх власних капіталах.** Одним словом: кооперативи дають народові можливість жити під економічним оглядом своїм власним, від нікого незалежним життям. Це життя власне є підставою національного багатства.

Роди кооператив є ріжні. Найбільше поширені — це кооперативи для загального закупу та збуту. Це ті кооперативи склепи, які стрічаємо по наших селах. Крім цих є ще продукційні кооперативи, до яких належать молочарні та фабричні заведення. Дуже теж важні є кредитові кооперативи. Під теперіщню пору творяться часто кооперативи більше спеціальні. Їх метою є скуп та збут деяких сільських продуктів, як наприклад: дробу, конопель, льону, овочів, збіжжя, худоби, яєць і т. д. В цей спосіб рільники не тільки продукують свої плоди, але самі без посередників їх якнайдорожче продають. І в цей спосіб збільшують вони свої доходи — бо те, що скорше посередник заробляв, сьогодні остається газді.

Дуже цікавим родом є кооперативи здоровля. Така кооператива не рїжниться своєю організацією нічим від других кооператив. Її члени вкладають звичайні уділи по 10 зл. і крім того по 20 до 50 грошів місячно. За те кооператива вдержує лікарів та його помічників, або помічників. Лікар уділяє членам кооперативи безплатно, або за малою оплатою всіх лікарських порад і помічч, виголошує реферати та дбає про здоровля членів кооперативи, поліпшення здоровельного стану

громади. Кооператив здоров'я маємо в Галичині щойно діти.

Найкраще є розвинена наша, українська кооперативна молочарня; дещо слабше представляються інші продукційні та кредитові кооперативи.

Усіх кооператив, організованих в Ревізійному Союзі Українських Кооператив було з кінцем 1937 р. — 3.273; з того на кооперативи для загального заступу і збуту припаде около 2.250, решта на продукційні, молочарні та кредитові кооперативи. — Продукційних кооператив було у 1937 р. около 130; вони вели около 140 підприємств, що представляють 30 родів промислу. Обороти в кооперативах продукційних у 1937 р. виносили приблизно чотири й пів мільона злотих 4,500.000 зл.). Це вказує, що пересічно купуємо на одну особу продуктів з українських підприємств за 65 гривнів річно. З цього бачимо, які великі суми нашого гроша йдуть ще в чужі руки та які великої розбудови потребує ще промисл. — А наш рідний промисл мусить бути головною метою нашого господарського життя. Є це ділянка, з якої найбільше товарів потребує наше населення, з якої отже найбільше можна мати зиску. та якої ми майже зовсім не використали. — Розбудова промислу є рівнозначна з придбанням для нашого народу великого джерела доходу. Вона може дати зарібок нашим сільким безробітним, яких з огляду на перенаселення села є шораз більше. А що найважливіше, нашою долею ніхто не журиться, тому самі повинні села шукати ліку на безробіття.

3. КРЕДИТОВІ КООПЕРАТИВИ ТА ДРІБНА ОЩАДНИСТЬ.

Коли наш нарід хоче розбудувати своє господарське життя, та в парі з цим поставити своє рільництво на сильних основах, створити свій власний промисл та розвинути свою торгівлю — мусить не тільки подбати про поширення кооперативної ідеї, але також мусить довести до того, щоб запевнити постійний доплив до цього господарського життя прошевих капіталів; отже треба постаратися, щоб гріш був доступним для кожного, так для приватних одиниць як і для кооператив. — Національне господарство — це так як приватне господарство, вимагає безперервного обороту капіталом. Чим більше грошей вложимо до розбудови національного господарства, тим сильніше

воно розвивається, тим багатше воно стає та кращий дохід воно дає своїй власникові.

Придбання більших національних капіталів є можливе тільки через організацію кредитової кооператив та дрібноощадності. Кредитові кооперативи та збірні дрібноощадності мусять бути по наших селах і містах якнайбільше поширені. Гутірки на шо тему, реферати, наради та анкети в цій справі — повинні бути якнайчастіші. Кожна культурно-освітня організація, читальня „Провісти“, Кружок „Рідної Школи“, „Сільського Господаря і т. д. повинні шо справу поставити собі як перше з найважливіших своїх завдань. Тому також й при обговорюванні справи оживлення нашого господарського життя — належить присвятити цьому якнайбільше уваги.

Перша, засаднича справа дрібноощадності.

Чому треба й чи взагалі треба нам шадити? Це питання, на яке небагато треба відповісти. У нас нема багатих одиниць у капітали. Ми не сміємо рухувати на чужу поміч, хоч ми є ще народом тільки рільників. Наша торгівля, та наш промисл все ще нахальються в чужих руках, і через те шораз більший в них брак вартістї праці, — але це саме причини, які примушують нас безумовно старатися про якнайбільше капітали.

Думка, розвинути рідний промисл, знайшла покищо найкращий свій висказ у фабричних заведень кооператив „Суспільний Промисл“ у Львові. Початок фабрик „Суспільного Промислу“ — це рік 1932. Службовики кооператив та інших українських інституцій, згуртовані в Союзі Українських Приватних Службовиків (СМПУГА) дали перші почин до створення кооператив, що поставила собі за мету розвинути продукцію цукорів та кави. З тих перших невеликих початків — розвинулася протягом 5-ти літ наша найкраща фабрика. Сю годні кооп. „Суспільний Промисл“ є власником великої двоповерхової будівлі у Львові, шо має 70 метрів довжини, 18 метрів ширини та 13 висоти. Фабрика виготовляє тепер кілька родів цукорів і солодової кави „Луна“ й „Празькій“. — При продукції зукитковане виключно український сирівцев, шо його доставляють наші селяни.

Фабричні заведення кооп. „Суспільний Промисл“ є не тільки незвичайно важним явищем нашого господарського життя, але вказують також, шо мимоволі вбогости нашого населення — збирно можемо багато зробити.

Шадити по грядці, буде морг!

Я вже писав вам, шо мій сусід Давидю то великий феліософ. Вн ніколи не має зайвого гроша, але завжди має потрібний гріш, шо шадить у банку. Давидю намагався і всіх нас шадити й прикупувати собі гринту. Учора намагався Михайла: а той каже: „Та де я годен шадити на морг! У мене ніколи не призрається більше гроша, як на грядку...“ А Давидю на те: „Якби ти, сусідо, шадив по грядці, то мав би колись моргів! Не віриш? Роби так, як я: Коли маєш на гряд-

Легко можна навчитися ошаджувати при помочі премійної книжки при Кооперативного Банку

„ДНІСТЕР“

у Львові, Руська 20, тел. 280-50.

на яку складаючи помісячно вкладку від 5 зл. в гору, можна по році одержати крім значнай відсотків ще й премію за ошадність 25 до 100 зл., залежно від висоти постійної місячної вкладки.

ку, то грядки не будеш кувувати, бо так ніхто не купує і не продас. Але зложити ті гроші на ошадність у

нашій Земельній Банку і так будеш уже мати заощаджену грядку. А потім заощадити другу, третю грядку і так назбиратися на морг. А тоді ввіймеш і прикупиши собі морг поля. Навіть як не стане тобі грошей, то банк тобі довинить, а потім з дальших ошадностей будеш віддавати довг, і так ще навіть не заощадивши на цій морг, будеш мати свій морг поля.“ Не знаю, шо Михайло відповів Давидю, але знаю, шо вчора вже поніс своє перше „грядку“ до банку, шоб колись мати морг. А тепер вибраватися й інші господарі подібно шадити на морги.

Лемківщина в народніх переказах.

Така то наша свята землянка в цих бескидських горах, що то, як широченкий світ, такої другої не найдеш. А блакить неба — хоч піснею її величай! Зійдеш світ широкий, від моря до берегів другого моря, але чи найдеш крашу гірську країну, як оцю срібною лентою Сяну, темінню Вишлокового яру та модрими фіялами Попруту мережану лемківську країну? Коли ще глянеш з гори вниз на ці сільця над берегом річок, та на горбочку вглянеш у тіні крилатих лип заховану перед заздрим оком дерев'яну церковцю, величай, божеську доброту Творця вселенної. Гей, бо ж і гарні ці сільця, гарні! А річка ця, як то вона вихайється поміж гранітними берегами, як своїм пласом виблискує то знову до зірок примилюється. А ці зорі так і в річці проглядаються та до неї тільки всімаються та жмурком цінують. А в повітрі, то наче арфи небесні гомонять та враз джучають, змирившись з пошумом борів і дружнього подиху легень Землі.

Нарід у горах веселіше підвів свою, кріпацьким плутом зморену, голову. Бо треба ж усім хрещеним знати, що не тільки на пішій роботі кінчалася панщина, але кожний, що мав пару коней, на всі дні в році, мусів для пана віддати на працю поверх двісті днів і не мати ніколи спокійної голови перед додатково вимушуваними обробками, заорками, закісками, зажинками, обжинками, ограбками, завісками, обвісками та іншою панською нахабністю. До того панський жид-орендар стався ще гіршою зморюю для села. Пани, які крім дармової роботи підданих мали ще безліч податкових приходів і монопольних промислів, за п'ятикою й гульнею не мали ні охоти ні часу займатися такими справами. І саме тут виривчував їх у всему жид, павка, що смоктав живу кров із народу та розсідався під панською полою по всьох бескидських горах. Жид продавав зорівку, лупив з народу мостові, дорогіві мита й оплати, дер податки від млива, за випас худоби, вируб дерева, випалювання поташу й вугля; за все те жид орендар брався дуже охоче. Він умів тягнути з усього подвійний дохід; один для пана, довгий для себе. Жидюга був теж найкращим панським доношником, він знав про все та в пору доносив панові, який щораз більше вірив жидовіні. Зате нарід ненавидів це руде жидівське племя ще більш як сімого пана та його рідню.

Коли ще до цього додати, що всьохкі гори довкола були безпанські та їх мешканець автохтон, Лемко довгі роки проживав безпечно в своїй батьківській хижі на волі, гарне розвівши господарство й пасіку, а розбишачка самоволя зайлів вишукувати стала тепер яксь свої нічим необосновані права до цих лісних полос, тільки тому, що надіялася тут легкої наживи та скорого збагачення — як нагло заясніло сонце свободи, так ще скоріше потахло. Пани, що мали свої велитенські обшари земель в корінній своїй землі, переселяли на гірські кращі землі надвишку свого населення з Мазурщини та інших перенаселених своїх округ. Нарід у горах, що привик уважати себе вільним, хоч і бачив, що такий новий лад направлений проти нього, нерадо хливав голову під нове ярмо, тільки виживав да вістки, що наспівали

з українського чорнозему й вичікував спасення від тих, що пішли в далекий степ. І рук до праці не хотів нарід так уже прикладати, як за перших свободних днів. — Прийдуть та готове загорнуть... Пек і дур такий скороду! Якби знову Бога забули...

Таким чином, де не їхати б, усюди на головніших шляхах і перехрестях понури мури жидівських коршмарів. Хочеться гадзі з Лішні переїхати бродом Сян, рудий Берко розсіває при Білій Горі та за кожний переїзд квартиру меду зливає; ще й сяницьким магнатом гаду лякає. Його ж усі Сянові броди від устя Ослави до Сяну аж поза Улицькі горбки, де Манастирська церква в смереках ховається. Над річкою Сяничком, що в давнині в три озера розливалася під Глинцями — сьогодні там село Заболотці, кучюю причінається горбатий Хаскель та заперече переїзд до Сянока. — Видру давей, то будеш своїм шляхом їхати один рік, кудюю очі поведуть! А ні, то звертай! — Орендар сяницьких магнатів знав, що в Чертежівських перекопах виводяться видри, тому за переїзд шкучюю видри випкав людям очі.

А на Довгому, хоч і ріки не було та мостом не треба було, ні в брід їхати, тільки звичайним битим шляхом, сліпавий Йоско за копу ліскових орхів, але найкращих луццків шлябан відчинив і пів дутка (старі мідяні гроші). — Хоч, дай і два дутки, а не почеркай горіхам, жид ані з бамбетля не рушиться. Навіщо йому, коли, чорт йому в рот, допискав, що юрївські, пакошівські, волицькі, лялинські, ростішкі, вадолівські, ген-ген аж по ріку Вислік усі беріжки горіховою ліщиною приманяні — тільки в мішок горни... І за шлябан виспай...

Зате за просту, не лісовими паріями, дорюгу до Риманова, біля Сліпої корши, що старою собакою на Бошанській гірці розвернув свої заталапані боки гингавий, на ліве око сліпий жид Арун, білою рибюю ворота розтворяв. — Але ця рибя щонайменше на пів лікта довжини, з червоними плямками та срібними цяцьками. Така вислокова маруна... На Рогівській Горі лисом люди шлябан проходили. А в Іванчик за мливу та у Вороблику не десяту мірку, але щотретю жид у шафарні зсилав; і то не від першого клепанця млинського каменя, тільки з кінцевого чистого млива. А біля Крамної, Зміггороду, Ропці Велислави, Телича, Кринци, запашним медом заповнювалися дубові саганята в жидівських коморах. Усе за переїзд, випас тваринки й вируб дерева, Нарід працював у поті чола й відворював від себе свою чорну долю.

(Далі буде.)

*Miska
Miska
Miska*

**ПАСТА
ЕЛЕГАНТ.**

Наварили каші.

ЖИДИ В БОЛЬШЕВИ.

Недавно появилася в жидівській газеті „Хвіля Вечорна“, що виходить у Львові дуже цікавий матеріал життя жидів у ССР. Це властиво стаття ватиканського органу „Осерваторе Романо“ про положення жидів у совітській Росії. З цієї статті доводимося, що зміни, які прийшли до нас 20 років під владою большевиків у житті жидів у Росії, такі великі, що можуть довести до того, якщо нічого не відміниться, що за деякі роки жиди як етнічна група в Росії зовсім зчезнуть.

Вправді большевицька революція в перших роках дала жидам багато привілеїв і деяких зпоміж них винесла на високу ступінь (де ж тоді ця „ославлена рівність“? зам. наша), але з другої сторони завдала смертельний удар близькості жидів на економічному терені. Більша частина землі, дрібний промисел перестав існувати як жидівський варіант праці. Дотого під напором большевицького терору жиди релігійно практикуючі вичезували з лиця землі. В парі з цим окремими на жидівська 3.000-річна культура, народні традиції того народу, хоч маємо жидівська займала 60% люду в селах України і Білорусі, перестали в жидівській проєкції проявляти себе. Позачинували теж жидівські школи й бібліотеки, перестали виходити жидівські часописи „Семе“ і „Спикорес“, а до синагоги йде на молитву тільки жмінка найгірших бідючків. Відтак прийшов час, що Сталін вистриляв усіх вихідних достойників жидівського походження як Зіновєв, Каменєв, Якір, Радек і т. д. Совітська Росія створила окремишню державку для жидів у Білобіджані на Сибірі, але там нема й жидівської синагоги ні школи. Там вивчають — якщо вірити большевицькій статистиці — около 10 тисяч жидів, які можуть женитися з нежидами та „в згоді й спільно працювати з козаками“ — таке зобов'язання складає кожний, хто йде до цієї колонії.

Отже з цього виходить, що жидам дуже зле у большевицькій Росії. Звідкіль тоді ці безнастанні процеси комуністів у Польщі, в яких обвинувачені засідають самі жиди, за винятком деяких інших ними збалансованих гойв? Якщо перевести точну статистику всіх процесів за комуністичну діяльність у

Польщі, тоді не 50 проц., але 99 сівачами комуністичної „правди“ так у Канаді як і в Злучених Державах Північної Америки були жиди вислані до червоних катів. А хто замордував у Парижі першого українського Отамана, Симона Петлюру? Теж жид Шварцбард. Одним словом — наварили собі жиди каші, хай її споживають! Нам з ними не подорожі! Большевицької каші нам не треба, маємо свої бандурочки..., а рещту Бог дасть.

ДАЙМО ДАР НА „ПИСАНКУ“ РІДНІЙ ШКОЛІ!

Кожний українець, кожна укр. людина, дар на „писанку“ Рідній й підприємство нехай зложити великодня дар на „писанку“ Рідній Школі. — З огляду на те, що цього року не було дозволу на прилюдну збірку з нагоди Різдва, треба, щоб великодня збірка була дійсно всенародна й обильна та дала Рідній Школі матеріальну підмогу, гідну Великої Української Нації!

Приходи з усіх професор, театральних вистав, концертів, забав та всяких інших улаштувань у часі від Великодня до Вознесіння припадають також на дар Рідній Школі.

Головн. Управа „Рідної Школи“.

ТЯЖКІ НАСЛІДКИ СПІЗНЕНОГО ВЕСНИ.

Цьогорічна спізнена весна і студні викликали брак паші в горістих околицях Підкарпатської Русі. Внаслідок того худоба вигоріла масово. Зимові запаси вже давно вичерпано, а нової трави ще нема. Селяни зривають з будинків соломяні дахи на січку для худоби. Найбільше худоби загинуло в повіттах Переміш, Ворлоз і Велика Березна. — Подібно дється і на Підкарпатті. Ось нпр. в Турчанинці внаслідок недостачі паші в перших двох тижнях квітня ц. р. згинуло з голоду 1562 штук худоби. Поміж 20.000 штук (40—50 проц. всієї) лежить у стайнях і переважно з'їд кількох тижнів уже не підноситься. Такий стан загрожє голодовою смертю десяткам тисяч населення в тих підгірських околицях, для якого годівля худоби голоне жєрєло прожитку.

ЧУЖИНЕЦЬКИЙ ЗАКОН У ФРАНЦІЇ.

Французький уряд видав постанову, що всім усім чужинцям, які нелегально перебувають в границях держави мають до одного місяця вистаритися право побуту, або опустити границі Франції. Політичні емігранти мусять везосити подання о право побуту до міністерства внутрішніх справ. Усі чужинці, що нег. перебувають легально одначе їх побут в границях Франції є небажаний для уряду будуть видані.

Повідомляємо П. Т. Громадян Лемківщини, що надійшов новий транспорт першорядних чорних і кольорових верхніх шкір і сильних шкір на споді. — Ціни конкурентні.

„СКІРЯНИЙ БАЗАР“
У Сяноці, Ринок 11.

КОЖНА УКРАЇНЬСЬКА РОДИНА, що дбає про релігійно-національне виховання молодого покоління, передплачує для своїх дітей:

місячник „НАШ ПРИЯТЕЛЬ“ — річна передплата 1.50 зл.
двомісячник „МОЯ КНИЖЕЧКА“ (релігійна бібліотека для дітей) — річна передплата 1.30 зл.

квартальник для дорослу „БІБЛЮ ТЕКА НАШОГО ПРИЯТЕЛЯ“ — річна передплата 2.80 зл.

Адреса: В-во „НАШ ПРИЯТЕЛЬ“, ЛЬВІВ, вул. СИКСТУСЬКА 39а.
(Кольпоторам даємо високий рабат).

